

*Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут*

Кафедра теорії та історії держави і права

Остап'як М.М.

ПРАВознавство

**Методичні вказівки для самостійної роботи
студентів денної форми навчання
напряму підготовки 014.03 Середня освіта
(Історія); 231 Соціальна робота**

**Івано-Франківськ
2022р.**

Викладач Остап'як М.М.

Правознавство: для студентів денної форми навчання напряму підготовки 014.03 Середня освіта (Історія); 231 Соціальна робота. Методичні вказівки. – Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від)

Затверджено Науково-методичною радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ.**

№ з/п	Назва теми
1	Основи теорії держави
2	Основи теорії права
3.	Основи правової поведінки та юридичної відповідальності
4.	Основи конституційного права України.
5.	Основи цивільного права України.
6.	Основи сімейного права України.
7.	Основи трудового права України
8.	Основи адміністративного права України
9	Основи кримінального права України

РОЗДІЛ 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

РОЗДІЛ 1. **ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є формою правової освіти студентів неюридичних спеціальностей. Це зумовлено низкою чинників: по-перше, необхідністю сформувати у студентів належний рівень правосвідомості; по-друге, потребою в оволодінні ними практичними навичками застосування чинного законодавства України; по-третє, необхідністю виробити у студентів вміння аналізувати наявні в Україні правові явища, державно — правову дійсність та правові процеси.

Студенти повинні усвідомлювати роль права, його функції і завдання, місце серед інших соціальних інструментів, знати свої права, свободи і обов'язки, розуміти механізм, межі та способи їх реалізації. Це сприятиме не лише подоланню правового нігілізму, а й стимулюватиме процес демократичних перетворень, які відбуваються в Україні. Лише правосвідома особистість здатна активно включитися в цей процес.

Навчальна дисципліна «Правознавство» включає в себе теоретичну частину (лекційний курс) і практичну частину (практичні заняття). Практичні заняття покликані забезпечити глибше освоєння матеріалу, вміння реалізовувати положення законодавства в конкретних життєвих ситуаціях. У зв'язку з цим кожне заняття включає в себе розгляд теоретичних питань та вирішення практичних задач, що формулюють у студентів розуміння процесу реалізації правових норм на практиці.

РОЗДІЛ 2.
ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів покликана охопити ті теми та питання, які не охоплюються обсягом годин, відведених на семінарські та практичні заняття. В процесі самостійної роботи студенти повинні навчитись самостійно опрацьовувати нормативно-правові акти та юридичну літературу, навчитись самостійно аналізувати зміст окремих статей нормативно-правових актів.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється викладачем у формі винесення тем, що подані на самостійне опрацювання, на контрольну письмову роботу, у формі виконання та подальшого захисту рефератів, а також у формі підсумкового контролю (винесення цих тем на залік чи іспит) тощо.

ТЕМА 1.
ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ.

1. Держава як історичне явище.
2. Причини виникнення держави.
3. Поняття і основні ознаки правової держави.
4. Поняття громадянського суспільства, його ознаки та структура.

Контрольні запитання:

1. Які особливості виникнення держав у Європі та Азії?
2. Назвіть характерні риси громадського суспільства.
3. Вкажіть ознаки, що відрізняють державу від організації влади первісного суспільства.

Література:

1. Жуковський А., Субтельний О. Нариси історії України / Ред. Я. Грицак, О Романів. — Львів, 1992.
2. Зайцев О.Л. Основи правознавства. — Харків, 1998.
3. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 1997. — 320 с.
4. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.
5. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. — К., 1999.
6. Коментар до Конституції України. Інститут законодавства Верховної Ради України. — 2-е вид., випр. і допов. — К., 1998. — 412 с.
7. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
8. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
9. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.
- 10.Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 752 с.
- 11.Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М. Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 752 с.
- 12.Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 336 с.

ТЕМА 2.

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА.

1. Соціальна цінність права.
2. Об'єктивне та суб'єктивне право.
3. Нормативно-правовий акт.
4. Система права. Система законодавства.
5. Поняття правовідносин та їх структура.

Контрольні запитання:

1. Що означає поняття «система права»?
2. Що означає кодифікація?

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: «Підручники і посібники», 1999.
3. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: «Юрінком Інтер», 1998.
4. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
5. Гладун З. С., Кравчук М.В. Основи правознавства. — Тернопіль, 1999.
6. Гусарев С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
7. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
8. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
9. Довідник з прав людини. — К., 1995.
10. Жуковський А., Субтельний О. Нариси історії України / Ред. Я. Грицак, О Романів. — Львів, 1992.

11. Зайцев О.Л. Основи правознавства. — Харків, 1998.
12. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 1997. — 320 с.
13. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.

ТЕМА 3.
ОСНОВИ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЮРИДИЧНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

1. Правова поведінка: поняття, види.
2. Поняття та ознаки правомірної поведінки.
3. Склад правопорушення.
4. Функції і принципи юридичної відповідальності.

Контрольні запитання:

1. Які види правосвідомості та правової культури Вам відомі?
2. Назвіть форми правового виховання?
3. Поняття, та види правової поведінки?

Література:

1. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
2. Гусарєв С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
3. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
4. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
5. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.

6. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
7. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
8. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.
9. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України. Навч посіб В С Ковальський (кер. авт кол.), В. Т Білоус, С Е. Демський та ін., Відп ред. Я Кондратьєв. — К. Юрінком Інтер, 2002. — 320 с.

ТЕМА 4.

ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

1. Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України.
2. Джерела конституційного права.
3. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та біженців.
4. Вибори як форма волевиявлення народу.
5. Система державних органів в Україні.

Контрольні запитання:

1. Які існують види конституцій?
2. Хто такий біженець?

Література:

1. Конституція незалежної України У 3 кн — Кн 1 Документи, коментарі, статті. — К., 1995.
2. Конституційні акти України 1917—1920 Невідомі конституції України. - К., 1992.
3. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка. — К., 1999.
4. Конституційне право України (вид. 2-ге: переробл. і доповн.). / За ред. проф. В.Ф. Погорілка. — К., 2000. — 734 с.
5. Конституційне право України: Підручник для вищих навч. закладів / За ред. Ю. М. Тодики, В. С Журавського. — К., 2002.
6. Конституційне право України: Підручник для юрид. спец, вузів / За ред. В. Ф. Погорілка. — 4-те вид. — К., 2003.
7. Конституція України: Наук. - практ. коментар / Голова редкол. В. Я. Тацій та ін. — Х.; К., 2003.
8. Конституція України — основа подальшого розвитку законодавства. — К., 1997.
9. Конституція України — Основний Закон суспільства, держави, людини: Наук.-метод. рекомендації. — К., 1998.
10. Костюченко О. А. Конституційне право України: Навч. — метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К., 2001.
11. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навч. посіб. — К., 2001.
12. Кравченко В. В. Конституційне право України у визначеннях та схемах: Навч. посіб. — К., 2002.
13. Кравченко В. В., Сербан Ф. І. Конституційне право України (тематичний словник термінів та визначень). — К., 1996.
14. Котюк В.О. Теорія права. — К.: Вентурі, 1996.

ТЕМА 5.

ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Поняття цивільного права.
2. Поняття і форми власності в Україні.
3. Цивільно-правові договори: поняття і види.
4. Цивільно-правова відповідальність.
5. Спадкове право. Поняття спадщини.
6. Спадкування за законом і за заповітом. Право на обов'язкову частку спадщини.

Контрольні запитання:

1. Які галузі господарської діяльності?
2. Назвіть види господарської діяльності?
3. Хто виступає суб'єктом господарювання?

Література:

1. Цивільне право. Загальна частина. / За ред. О. А. Підпригори, Д. В. Бобрової. — К.: “Вентурі”, 1995.
2. Цивільне право України. Книга 1. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999.
3. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (керівник авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
4. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2-х т. / За ред. Я. М. Шевченко. — К., 2003.
5. Цивільне право України: Підруч.: У 2-х кн. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К., 2004.
6. Цивільне право України: Підруч. У 2-х т. / За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К., 2004.

ТЕМА 6.

ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Сімейне право: поняття, предмет, суб'єкти сімейних правовідносин.
2. Рівність прав та обов'язків подружжя.
3. Шлюбний договір.
4. Припинення шлюбу і визнання шлюбу недійсним.
5. Правове регулювання усиновлення.

Контрольні запитання:

1. Проаналізуйте правовий статус опікунів та піклувальників по відношенню до підопічних.
2. Яке майно визнається спільною сумісною власністю подружжя?
3. Вкажіть підстави позбавлення батьківських прав.

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
2. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей: міжнародний документ від 25.01.1996 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
4. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.
5. Кожевнікова В. О. Правове регулювання укладення шлюбів громадянами України у державах Європейського Союзу та їх визнання в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2010. 190 с.

6. Сімейне право України: підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. 4-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2012. 322 с.
7. Сімейне право України: підручник / Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера та ін.; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2016. 520 с.

ТЕМА 7.

ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Поняття та предмет трудового права.
2. Джерела та суб'єкти трудового права.
3. Трудові правовідносини.
4. Час відпочинку.
5. Трудова дисципліна. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність.

Контрольні запитання:

1. Дайте характеристику трудового контракту.
2. Назвіть загальні правила переведення працівників на іншу роботу.
3. Які види суб'єктів трудового права вам відомі?

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
2. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
3. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: ЦУЛ, 2007.- 328 с.
4. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.

5. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
6. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.

ТЕМА 8

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

1. Поняття і система кримінального права України.
2. Кримінальний проступок.
3. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця.
4. Поняття неосудності

Контрольні запитання:

1. Дайте визначення кримінального проступку.
2. Які види кримінальних покарань передбачені Кримінальним кодексом України?
3. Що таке добровільна відмова від доведення злочину до кінця?
4. Які види співучасті ви знаєте?

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
1. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
2. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
3. Гусарєв С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.

4. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
5. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с
Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
6. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. – К.: ЦУЛ, 2007.-328 с.
7. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
8. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.
9. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.

ТЕМА 9.

ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

1. Поняття, предмет адміністративного права України.
2. Методи адміністративного права України.
3. Адміністративно-правові норми.
4. Поняття і види адміністративної відповідальності.

Контрольні запитання:

1. Які органи, установи, посадові особи мають право накладати адміністративні стягнення?
2. Назвіть основні завдання адміністративного судочинства.
3. Порівняйте такі адміністративні стягнення, як арешт, штраф, виправні роботи та подібні до них кримінальні покарання.

Література:

1. Бармак М., Бармак О. Основи правознавства. Для студента та абітурієнта. — Тернопіль.: “Підручники і посібники”, 1999.
  1. Бобир В.І., Демський С.Е. Правознавство: Навчальний посібник. — К.: “Юрінком Інтер”, 1998.
  2. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — №10: Місцеве самоврядування в Україні. — 448 с.
  3. Гусарєв С.Д. Теорія держави та права. Альбом схем. — К., 1997.
  4. Державно-правова реформа в Україні. Матеріали науково-практичної конференції. Листопад 1997 р. — К., 1997. — 420 с.
  5. Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 1. — Харків: Гриф, 2002. — 576 с
  - Державне будівництво: збірник нормативно-правових актів / За ред. М. І. Панова. — Кн. 2 — Харків: Гриф, 2002. — 416 с.
  6. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. — К.: ЦУЛ, 2007.- 328 с.
  7. Правознавство: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та доп./ В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 1999. — 704 с.
  8. Правознавство: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та ін.; за ред. В.В. Копейчикова. — К.: “Юрінком Інтер”, 2000. — 704 с.

9. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова.— К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.

РОЗДІЛ 3.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рекомендована література

Базова

1. Правознавство: Підручник/ Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова, А. М., Колодія — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 752 с .
2. Правознавство [Текст]: навчальний посібник / За ред.. М.В. Кравчука.—2-ге вид., перероб. та доп. — Львів: Новий Світ-2000, 2010.—408с.
3. Правознавство. Навчальний посібник/ За заг.ред. П.Д.Пилипенка. 3-тє вид. стереотипне— Львів: «Новий світ-2000», 2010.—512 с.
4. Правознавство: навч. посібник за модульно-рейтинговою системою/ В.В.Молдован, Л.І. Чупінда.— К.: ЦНЛ, 2006.— 186 с.
5. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. — 2- е видання/ О.Ф.Скакун.— К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. —520 с.
6. Горун О.В. Теорія держави і права: навч. посіб /О.В.Горун, Н.В.Камінська, О.В.Фатхутдінова.- К.: КНТ, 2011.—216с.
7. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навчальний посібник.-Вид. 6-те, виправл. та доповн./ В.В.Кравченко.— К.: Атіка, 2009 .— 608 с.
8. Александров Ю.В. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник /Ю.В.Александров, В.І.Антипов, О.О.Дудоров.— К.: Атіка, 2008.— 376с.
9. Венедиктов В.С. Трудове право України: Підручник/В.С.Венедиктов. - К.: Істина, 2008 рік. - 384 с.
- 10.Селецький С.І. Кримінальне право України. Загальна част. 2-ге видання. Навчальний посібник /С.І.Селецький.— Київ, Вид: ЦУЛ, 2008. - 248с.
- 11.Сімейне право України : підручник / Л.М.Баранова, В.І.Борисова, І.В.Жилінкова та ін. ; за заг. ред. В.І.Борисової та І.В.Жилінкової. — 2-е вид., перероб. і допов. — К. :Юрінком Інтер, 2009. — 288 с.
- 12.Апопій І.В. Сімейне право України [Текст]: навчальний посібник/ І.В.Апопій.— 2-ге вид.пер.та доп.— К.: ЦУЛ, 2011.—360с.
- 13.Цивільне право України: Підручник. Особлива частина/ за ред. Дзери О.В. та ін. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер,

2010.– 1176с.

14. Цивільне право України: Підручник. Загальна частина/ за ред. Дзери О.В. та ін. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2010.– 976с.
15. Адміністративне право / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін. – Х., 2010.–312 с.
16. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс / за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х., 2011.– 290с.
17. Основи правознавства України : навч. посібник / С. В. Ківалов, П. П. Музиченко, Н. М. Крестовська, А. Ф. Крижанівський. – 11-те вид., доп. та перероб. – Х., 2012.– 310с.
18. Погорілко, В. Ф. Конституційне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – К., 2011.–365с.
19. Прилипко, С. М. Трудове право України : підручник / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – 5-те вид., перероб. і доп. – Х., 2012.– 445с.
20. Трудове право України: навч. пос./ за ред. Пилипенка П.Д.- 3-тє вид., перероб. і доп.– К.: Істина, 2010.–208с.

Допоміжна

1. Конституція України. Науково-практичний коментар. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х., 2011.
2. Цивільний кодекс України.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Заголовок з екрану
3. Кримінальний кодекс України.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. – Заголовок з екрану
4. Сімейний кодекс України.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>. – Заголовок з екрану
5. Кодекс законів про працю.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. – Заголовок з екрану
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. – Заголовок з екрану
7. Кримінально-процесуальний кодекс України.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>. – Заголовок з екрану
8. Цивільний процесуальний кодекс України.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>. – Заголовок з екрану

13. Інформаційні ресурси

1. www.Lsl.Lviv.ua
2. www.Lsl.Lviv.ua/ale-resources.htm

3. www.nbuv.gov.ua
4. www.Library.univ.kiev.ua